

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-560

2.6.2025

Tryg Forsikring NUF

Motorvogn

Motorhavari – skade oppstått i «Europa»?

Sikrede fylte feil drivstoff i Melilla – en spansk eksklave i Nord-Afrika. Etter feilfyllingen tømte sikrede tanken og kjørte til fergen til det spanske fastlandet, der bilen stoppet etter kort tid. Sikrede meldte skaden til foretaket. Takstmannen vurderte at havariet mest sannsynlig skyldtes at verkstedet i Melilla ikke hadde tømt tanken grundig. Foretaket avslo kravet med henvisning til at forsikringen ikke dekket skader utenfor «Europa», og at Melilla var unntatt. Sikrede hevdet at «Europa» i vilkårene ikke refererte til det geografiske kontinentet, og at Melilla burde omfattes som del av Spania etter uklarhetsregelen. Nemndas flertall kom til at skaden ikke var dekningsmessig, og viste til at det var mest naturlig å lese begrepet «Europa» som i verdensdelen Europa enn som i land underlagt styring fra land i Europa.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under kaskoforsikringen etter feilfylling av drivstoff i Melilla.

Sikrede har bilforsikring som ifølge fremlagt forsikringsbevis har følgende geografiske begrensning:

3. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

Forsikringen gjelder i Europa, unntatt Russland, Belarus og Tyrkia.

Kaskoforsikringen dekker:

2.1. KASKO

Følgende er dekket

Skade som oppstår på eget kjøretøy ved sammenstøt, utforkjøring, velt, hærverk, feilfylling av drivstoff eller annen tilfeldig, plutselig og ytre påvirkning.

...

2.5. REDNING

Følgende er dekket

Persontransport

Når kjøretøyet er skadet erstattes nødvendige merutgifter til hjemreise for fører og passasjerer, inkludert bagasje. Forutsetningen er at kjøretøyet er så alvorlig skadet at det ikke kan settes i trafiksikker stand innen rimelig tid. Det samme gjelder hvis kjøretøyet er stjålet og ikke er kommet til rette innen rimelig tid.

Utgifter til annet reisemål enn hjemsted erstattes. Erstatningen kan ikke overstige merutgiftene til hjemreise. Merutgiftene beregnes ut fra rimeligste reisealternativ.

Nødvendige merutgifter til hjemtransport erstattes for passasjerer som ikke kan fortsette reisen fordi føreren rammes av ulykkestilfelle, plutselig sykdom eller død.

Sikrede fylte feil drivstoff på bilen 12.8.24 og meldte skaden til foretaket samme dag. Sikrede informerte foretaket om at feilfyllingen hadde skjedd i Melilla. Foretaket avslo kravet samme dag

med henvisning til at forsikringen ikke dekket skader utenfor Europa. Avslaget ble opprettholdt med samme begrunnelse etter klagebehandling 16.8.24.

Sikrede påklaget avgjørelsen 16.8.24 og 23.8.24. Han meldte deretter 12.9.24 om motorskade. Klagen på tidligere avgjørelse var da ikke behandlet. Sikrede forklarte over telefon 18.9.24 at han etter feilfyllingen hadde tømt drivstofftanken og kjørt til fergen og over på det spanske fastlandet, hvor bilen etter kort tid hadde stoppet. Foretakets takstmann vurderte at havariet mest sannsynlig skyldtes at verkstedet i Melilla ikke hadde tømt bilen skikkelig etter feilfyllingen.

Foretaket avsto kravet 24.9.24 med henvisning til at forsikringstilfellet inntraff utenfor Europa. Avslaget ble endelig opprettholdt etter klagebehandling 2.10.24. Melilla falt utenfor forsikringens geografiske dekningsområde, og skader som følge av feilfyllingen var ikke dekket.

Etter ytterligere korrespondanse mellom partene ble saken brakt inn for Finansklagenemnda 21.11.24.

Sikrede krever dekning for utgifter til feilfylling, motorskade og hjemreise. Uttrykket «Europa» refererer ikke spesifikt til det geografiske kontinentet, og må derfor inkludere EU-området og tilknyttede territorier, herunder Melilla som en del av Spania, jf. uklarhetsregelen. Melilla er dekket automatisk av Grønt Kort-systemet som en del av Spania, og dette må gjelde tilsvarende for bilforsikringen. Sikrede har en bilforsikring i Marokko, men det marokkanske forsikringsforetaket avviste kravet fordi Melilla ifølge disse vilkårene er en del av Spania. Forbrukervernet tilsier at sikrede bør være dekket av ett forsikringsforetak. Hensynet til forbrukervernet innebærer også at det må vurderes hvor hardt forbrukeren rammes, og i dette tilfellet har sikrede tapt nærmere en halv million kroner. Foretaket har også innvilget sikredes krav om å få dekket utlegg til Viking i Melilla.

Sikrede krever at avslag på erstatning under reiseforsikringen kjennes ugyldig, og at foretaket dekker utgifter til juridisk bistand på kr 25 000.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at det følger klart av vilkårene at sikrede ikke har krav på erstatning. Uttrykket «Europa» refererer til det geografiske kontinentet og ekskluderer oversjøiske områder som Melilla. Vilårene spesifiserer dekning «i Europa ... unntatt Russland og Belarus», og unntakene understøtter at forsikringen gjelder kontinentet Europa. Grønt kort-systemets geografiske omfang er knyttet til land og ikke kontinenter, og ikke avgjørende for om Melilla må regnes som en del av Europa i vilkårenes forstand. Avtalen mellom sikrede og det marokkanske forsikringsforetaket er irrelevant for tolkningen av forsikringsavtalen med foretaket, og størrelsen på det udekkede tapet påvirker ikke tolkningen av dekningsomfanget.

Reiseforsikringen dekker ikke merutgifter til hjemtransport ved skade på privat bil, men kravet ville blitt dekket under bilforsikringen om skaden hadde inntruffet i Europa.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning under kaskoforsikringen etter feilfylling av drivstoff i Melilla.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Elisabet Okkenhaug, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Sikredes forsikring omfatter i utgangspunktet feilfylling, motorskader og merutgifter til hjemreise. Forsikringen gjelder ifølge forsikringsbeviset i «Europa, unntatt Russland, Belarus og Tyrkia».

Flertallet forstår det slik at Melilla er en selvstyrt by underlagt Spania som ligger på kysten av Nord-Afrika omgitt av Marokko.

Uttrykket «Europa» er ikke nærmere definert i forsikringsavtalen. Språklig er det mest naturlig å forstå uttrykket som en verdensdel som dekker den vestlige delen av kontinentet Eurasia og tiliggende øyer. En slik tolkning støttes av unntaket for Russland, Belarus og Tyrkia, som i utgangspunktet er en del av Europa.

Ifølge Store norske leksikon går Europas grense i sør ved Middelhavet og Gibraltarstredet som skille mot Afrika (<https://snl.no/Europa>). Denne tolkningen ekskluderer oversjøiske områder under europeisk kontroll. Ut ifra en slik forståelse vil Melilla som ligger på Marokkos middelhavskyst i Nord-Afrika, falle utenfor forsikringens dekningsområde.

Sikrede anfører at begrepet «Europa» er uklart og må inkludere Mellilla som hører med til Spania. Dekningen gjelder imidlertid «i Europa», og ikke i europeiske land. Det er mer naturlig å lese dette som i verdensdelen Europa enn som i land underlagt styring fra land i Europa. Flertallet kan ikke se at dette uttrykket er uklart.

Sikrede anfører at Melilla automatisk er dekket av Grønt Kort-systemet som en del av Spania, og at bilforsikringen bør gjelde på samme måte. Grønt Kort er et internasjonalt forsikringsbevis som bekrefter gyldig ansvarsforsikring, mens kasko forsikring er et uavhengig forsikringsprodukt med eget bevis og vilkår. Videre er Grønt Kort-samarbeidet ikke begrenset til det europeiske kontinentet, men omfatter også land utenfor Europa, som f.eks. Marokko. Dekningsområdet til Grønt Kort-samarbeidet har ikke betydning i vurderingen av om Melilla omfattes av kaskoforsikringen som «gjelder i Europa».

Sikrede opplyser at det marokkanske forsikringsforetaket har avslått kravet, at forbrukervernet tilsier at skaden bør dekkes, og at foretaket er nærmest til å dekke tapet. Flertallet kan ikke se at et avslag fra et annet lands forsikringsforetak kan være avgjørende for tolkningen av sikredes avtale med et norsk foretak.

Sikrede anfører at foretaket ved å dekke utlegg til Viking, erkjenner at Melilla er omfattet av forsikringen. Det forhold at foretaket dekker deler av skaden pga. kulanse, medfører imidlertid ikke at det uten videre blir ansvarlig for resten av skaden, jf. FinKN 2018-572 og 2019-053.

Sikrede bestrider foretakets avslag på erstatning under reiseforsikringen. Det er ikke opprettet sak på dette forhold, og nemnda kan derfor ikke ta stilling til det.

Sikrede har derfor ikke krav på erstatning. Når kravet ikke blir innvilget, har sikrede heller ikke rett til dekning av advokatbistand utover det som følger av vilkårene i rettshjelpsforsikringen, jf. FinKN 2023-69.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet har i motsetning til flertallet kommet til at klager må gis medhold i at forsikringen også gjelder i Melilla.

Mindretallet er enig i at «Europa» etter sin ordlyd kan forstås som at forsikringen gjelder for Europa som verdensdel, men mener «Europa» også kan forstås som at forsikringen gjelder i europeiske land. Selv om Melilla geografisk sett ligger på kysten av Nord-Afrika, tilhører det Spania, og er dermed en del av Europa.

Det følger av forbrukeravtaledirektivet (93/13/EØF) artikkel 5 at vilkår i forbrukeravtaler alltid skal formuleres på en klar og forståelig måte, og at dersom det er tvil om forståelsen av et vilkår, skal man legge til grunn den tolkning som er mest fordelaktig for forbrukeren, se også avtaleloven § 37

tredje ledd nr. 3. Etter mindretallets syn er vilkårets pkt. 3 formulert på en slik måte at det kan forstås på flere måter. Dette innebærer at vilkåret må tolkes på den mest fordelaktige måten for klager. Det mest fordelaktige vil være at vilkåret forstås slik at Melilla, som er en del av et europeisk land, også omfattes av forsikringsdekningen.

Mindretallet har derfor kommet til at klager må gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabeth Okkenhaug (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).